

# DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN  
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr H. Bergema, Karoeni; Dr F. A. den Boeft, Rotterdam; Dr E. T. v. d. Born, Heemstede; Mr A. Bouman, Amsterdam; Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Mevr. W. Cremer-de Vries, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. van Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Mijdrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herksen, Ermelo; Dr B. Holwerda, Amersfoort; A. Jansse, Biggekerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr J. Kapteyn, IJmuiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. L. Kool, Naaldwijk; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr J. v. d. Linden, Poerworedjo; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Mevr. C. E. Th. Luijkenaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr H. Mulder, Deventer; Dr S. J. Popma, Amersfoort; Dr A. Ringnalda, Ermelo; P. J. Risseeuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Rotterdam; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Dr H. Smilde, Groningen; Dr H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wollega; D. Stroot, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia Pa.; Dr C. Veenhof, Haarlem; Drs M. B. v. 't Veer, Groningen; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr H. J. Westerink, Leiden; Dr D. K. Wielenga, Capelle a. d. IJssel; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Dr S. U. Zuidema, Solo.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:  
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-uitgevers:  
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Goes.  
Telefoon No. 2424 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.  
Voor 't Buitenland f 7.50 en voor Ned-Indië f 6.— per jaar.  
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f 0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: „Ontvangen van den Heiligen Geest, geboren uit de maagd Maria”, II. — Gedicht van Joost van den Vondel. — Uit de Schrift: Stemmen uit de staatscreatuur, Amos 7: 10-17. — Kerkelijk leven: „Op de grens van twee Werelden”, I. „Nederlandsche jeugdbeweging”, „De Heraut” over het begrip „Scheppingsmiddelaar”. Bijbels, psalmboeken, dagboeken enz. voor de getroffenen. — Even parkeer: Veldtocht der liefde. — Aan een jongeren tijdgenoot, No. 9. — Literatuur en kunst: Marnix van Sint Aldegonde. — Muzikale kroniek: „College” van Willem Mengelberg. — Opvoeding en onderwijs: De roep om eenheid. — Stemmen uit onze kerken. — Perschoon. — Kerknieuws. — Bijlage: Heidelb. Catechismus II, blz. 217-224.

## HOOFDARTIKEL

„Ontvangen van den Heiligen Geest, geboren uit de maagd Maria”.

II.

B. De Roomsche-Katholieke uitwerking van dit leerstuk.

Wanneer wij ons wenden naar de Marialeer, zoals deze zich heeft ontwikkeld in de R.-Kath. Kerk, dan verwonderen wij ons met stijgende verbazing. Hoe is het mogelijk, dat zulk een woekerpplant zich heeft gevormd!

In het Nieuwe Testament is er nergens een zweem van Maria-veroering te bespeuren. De houding van den Heiland tegenover zijn moeder wijst op het tegendeel. Bij Zijn gang naar den Tempel op 12-jarigen leeftijd wijst hij Maria in haar besipen af. Wat is het, dat hij mij gezocht hebt? Wist gij niet, dat ik moet zijn in de dingen mijns Vaders? (Luc. 2: 48) Op de bruiloft te Kana zegt de Heiland tot Maria: vrouwe wat heb ik met u te doen? Mijne ure is nog niet gekomen. (Joh. 2: 4). Bij een latere gelegenheid, wanneer de menschen Jezus er op wijzen, dat Zijn familie gekomen is, antwoordt de Heiland: wie is mijne moeder en wie zijn mijne broeders? En hij zijn hand uitstreckende over zijn discipelen zeide: zie, mijne moeder en mijne broeders. Want zoo wie den wil mijns Vaders doet, die in de hemelen is, die is mijn broeder en zuster en moeder. (Mt. 12: 46-50 par.). 'Is bij den Heere Jezus dus telkens een markeeren van den afstand, die er is tusschen Hem en Zijn moeder. Zij wil telkens den bloedsband doen gelden. Hij doet haar telkens gevoelen, dat in Zijn ambt alleen maar geldt de band des Geestes. En wanneer Maria bij het Kruis staat, dan wordt de band des bloeds geheel ontspoort in het: vrouw, zie uw zoon. Zie, uwe moeder. (Joh. 19: 26, 27). In het Koninkrijk der hemelen gelden de bloedsbanden niet meer. Aan het kruis isoleert de Heiland zich geheel en al van Zijn moeder.

Wanneer Maria in de Handelingen der Apostelen voorkomt, dan neemt zij in het geheel geen bijzondere plaats in. In Hand. 1: 17, worden eerst de apostelen genoemd en dan pas Maria. Zij is niet meer dan een eenvoudig kerklid.<sup>1)</sup>

Hoe is men er toe gekomen, om Maria te gaan vereeren?

In de eerste eeuwen treffen wij de vereering van Maria nog niet aan.

Bij de patres treft men wel telkens de parallel aan tusschen Adam en Christus, Eva en Maria. Eva geloofde de slang en werd de oorzaak van den vloek, Maria geloofde de boodschap van den Engel en werd het werktuig van heil en leven.

Tegen een dergelijke gedachtegang is geen bezwaar. De Schrift zegt zelf, dat alle geslachten Maria zullen prijzen (Luc. 1: 48). Zij is de begenadigde, gezegend onder de vrouwen. (Luc. 1: 28). Zij wordt zalig gesproken vanwege haar geloof.

1) Vgl. S. Greijdanus, bij K. Schilder: het Hoogste naar de Schriften, p. 71-88.

(Luc. 1: 45). Maar dat is heel iets anders dan Mariavereering. Wij achten het een groot voorrecht, dat Maria ten deel is gevallen, dat zij aan den Heiland der wereld het levenslicht heeft doen zien. Maar daarmede wordt Maria nog niet het voorwerp van vereering, van aanbidding. Evenmin als die andere Maria, die de voeten van den Heiland heeft gezalfd en van wie door Jezus is gezegd, dat waar het Evangelie gepredikt zal worden, ook tot hare gedachtenis zal gesproken worden van hetgeen zij gedaan heeft. (Joh. 12: 1-8, Mt. 26: 6-13).

Het eerste motief, dat tot de Maria-veroering heeft geleid is geweest, dat men de eerbied voor den Heere Jezus op Zijn moeder heeft overgedragen. Tevens heeft medegewerkt de overschatting van het ascetische leven. Maria werd het voorbeeld van maagdelijkheid. Verder heeft het binnendringen van het Heidendom in de Kerk de vereering van Maria bevorderd. Als motief voor de Maria-veroering in de Germaansche landen kan nog het ridderleven worden genoemd.<sup>2)</sup>

Wij zullen slechts de voornaamste punten van de Marialeer noemen.

Allereerst heeft Maria het privilege van de onbevleete ontvangenis. Hiermede wordt niet bedoeld, dat Maria den Heiland onbevleete heeft ontvangen<sup>3)</sup>, maar dat zij zelf onbevleete ontvangen is geworden.<sup>4)</sup>

Deze gedachte is, na hevigen strijd, in 1854 dogma geworden.<sup>5)</sup>

Maria wordt dus beschouwd zonder erfzonde te zijn. Hiernit vloeit voort, dat zij werkelijk vrij is geweest van de geringste zonde. Verschul van meening is er over het punt, of Maria ook vrij is geweest van booze begeerlijkheid. Want voor Rome is de begeerlijkheid op zich zelf geen zonde, mits zij maar niet wordt ingewilligd.<sup>6)</sup>

Van Maria wordt verder geleerd, dat zij altijd maagd is gebleven. Ook dit is voor Rome een dogma, dat geloofd moet worden.<sup>7)</sup> Op dit punt zijn de Reformatoren hun tijd niet te boven gekomen. Zij willen niets weten van een gewoon huwelijksleven van Jozef en Maria.<sup>8)</sup> Ook Dr A. Kuyper heeft zich meermalen tegen deze gedachte verklaard.<sup>9)</sup>

Over het algemeen zijn thans de Gereformeerde exegeten en dogmatici meer geneigd om aan te nemen, dat Jozef en Maria kinderen hebben gehad en dat wij bij de broeders van den Heere Jezus dus te denken hebben aan kinderen uit het huwelijk van Jozef en Maria.<sup>10)</sup>

Van Maria neemt Rome verder aan, dat zij ten hemel is gevaren. Zeker naar de ziel en waarschijnlijk ook naar het lichaam. Zij is wel, evenals haar zoon, gestorven<sup>11)</sup>, maar men acht het passend om aan te nemen, dat zij spoedig verheerlijkt is geworden. Aan deze hemelvaart is een feestdag verbonden. 't Is evenwel nog niet zoo ver, dat dit stuk tot dogma is verklaard. Dit is een kwestie van tijd.<sup>12)</sup>

2) Art. Maria v. O. Zöckler in P. R. E. 3, XII, p. 309-336.

3) Volgens C. Friethoff maken Protestanten deze fout nog wel eens, Katholieke Marialeer, 1937, p. 51.

4) Deze voorstelling vindt men ook in het Apocriefe Evangelie van Jacobus, E. Henneke, N. T. Apocryphen 2, 1924, p. 84.

5) Vgl. voor den strijd hierover gevoerd P. R. E. 3, XII, p. 321 v. Bavinck, Gereformeerde Dogmatiek, III<sup>2</sup>, p. 111 v. 299 v.

6) Vgl. C. Friethoff a.w. p. 82.

7) Friethoff a.w. p. 87.

8) P. R. E. 3 a. a. p. 325.

9) Vleeschwording des Woords, 1887, p. 131 v. Vgl. ook H. H. Kuyper, Heraut No. 3183.

10) F. W. Groscheide, Het Evangelie van Matthaeus, 1922, p. 178.

11) K. Schilder, Christus in zijn Lijden, 1930, III, p. 329. R. Schippers, art. Reformatie, XV, no. 16.

12) S. Greijdanus, a. a. p. 85.

13) Over de plaats waar, wordt getwist. Sommigen nemen Jeruzalem, anderen Efeze voor haar laatste woonplaats. Vgl. P. R. E. 3 a. a. p. 313.

14) Friethoff, a.w. p. 100-106.

Nu dreight . . . .

Nu dreight een helse en blinde nacht  
Van dwaelingen en afgoderyen  
Het licht van 't kruisaltaar met kracht,  
Door 't omme slaen der heerschappyyen,  
Te blusschen, heidenen ten spot,  
O bitter lot!  
Nu staen de kruisgezanten bloot,  
Ten doele der godtalasteraeren.  
De kerkgewelven lijden noot,  
En onbebloeede Christaltaeren.

Laet ons in 't hof ten outer treën,  
In zulk een' ommezwaey van staeten,  
Den hemel offren met gebeën,  
Den wil des opperaten gelaeten.  
't Is Godt die den rijken hun paelen zet,  
Dit 's de opperwet.

JOOST VAN DEN VONDEL. (Zungehin).

Evenmin is nog tot dogma gemaakt, dat Maria middelares is naast Jezus. Hoezeer deze gedachte bij Rome is doorgedrongen, blijkt uit een eenvoudige inhoudsopgave van een werkje van Prof. C. Friethoff: Maria, onze Middelaers, naast Jezus onzen Middelaar. Dit boek is evenals het andere geciteerde werk van Prof. Friethoff, verschenen in de serie Waarheid en Leven, onder Redactie van Prof. J. P. Verhaar.<sup>13)</sup>

I. Karakteristiek van het Middelaarschap.

II. De gezellin van den bemiddelenden Christus.

III. De gezellin van den voldoening brengenden Christus.

IV. De gezellin van den verdienenden Christus.

V. De gezellin van den verlossenden Christus.

VI. De gezellin van den offerenden Christus.

VII. De gezellin van den uitdoelenden Christus.

VIII. De gezellin van den biddenden Christus.

Volgens Rome is het zeer waarschijnlijk en staat het wetenschappelijk vast, dat Maria, onder haar zoon en in afhankelijkheid van Hem, ons medeverloft en de genade medeverdient. Evenzoo is het zeer waarschijnlijk te noemen, dat sedert de opname van Maria in den Hemel naar den positieven wil van God en Christus geen genade zonder haar voorbiddende medewerking wordt uitgedeeld.<sup>14)</sup>

Niemand komt tot den Vader dan door Christus en niemand komt tot Christus dan door Maria.<sup>15)</sup>

De Maria-veroering neemt in de Roomsche-Katholieke Kerk een enorme plaats in. Zij is Maria-Kerk geworden. Binnen hare muren is er geen plaats voor hen, die meenen, dat wij moeten blijven bij hetgeen de Schrift ons leert aangaande Maria.

Prof. Friethoff geeft aan het slot van zijn werk: Katholieke Marialeer een korte samenvatting van die leer, en de beteekenis van deze.

1. Maria is waarlijk de Moeder Gods.

2. Maria is onbevleete ontvangen.

3. Maria is altijd Maagd gebleven.

Deze punten willens en wetens te verwerpen is ketterij.

Verder staan wetenschappelijk vast:

1. Maria verdiende haar moederschap.

2. Maria was heilig door haar moederschap.

3. Maria had meer genade dan welk ander schepsel ook.

4. Maria was vrij van den Paradijsvloek.

5. Maria was werkelijk gehuwd aan St. Jozef.

6. Maria deed gelofte van maagdelijkheid.

7. Maria is met ziel en lichaam ten hemel opgenomen.

13) 1934.

14) Art. in Lexikon für Theologie und Kirche, VI, kol. 887 v.

15) C. Friethoff, Maria onze Middelaers, p. 113.